

Н.Г. Малиш

ЗАХВОРЮВАННЯ ОРГАНІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ ЯК ФАКТОР РИЗИКУ РОЗВИТКУ ГОСТРИХ КИШКОВИХ ІНФЕКЦІЙ

Сумський державний університет, м. Суми

Медицина статистика відзначає, що в останні десятиліття патології шлунково - кишкового тракту у списку захворювань займають провідне місце. Сучасний ритм життя, насичений постійними стресами, погана екологія, неправильне і нераціональне харчування призводять до того, що до 30-ти років кожен четвертий чоловік має в своєму анамнезі одне з захворювань шлунково-кишкового тракту. У сучасний час спостерігається зниження захворюваності на гострі кишкові інфекції (ГКІ), однак, загроза ускладнення епідемічної ситуації завжди існує. Це залежить від стану паразитарної системи та дії факторів ризику, які можуть сприяти зниженню або підвищенню рівня захворюваності.

Мета роботи – дослідити супутню соматичну патологію у хворих на діарейні інфекції

Матеріали і методи. У роботі використана медична документація пацієнтів, які знаходилися на лікування у Сумській обласній клінічній інфекційній лікарні (всього – 397 карт стаціонарного хворого), застосовані клінічні, епідеміологічні, статистичні методи дослідження.

Результати. Встановлено, що 44,4±4,1 % хворих на ГКІ, викликані умовно патогенними мікроорганізмами (УПМ), 36,0±4,6 % - гострі кишкові інфекції, невстановленої етіології (ГКІНЕ), 30,8±3,7 % - сальмонельоз, 17,3±2,0 % - харчові токсикоінфекції (ХТІ), мали в анамнезі або на момент госпіталізації захворювання органів травлення (холецистит, холецистопанкреатит, гастродуоденіт і т.п.). Частота виявлення патології з боку інших органів і систем у групах пацієнтів варіювала від 21,3 до 26,3 %.

В 46,5±5,1 % випадків із фекалій хворих на ГКІ, викликаних УПМ, виділяли клебсієли, у 37,6±5,0 % - стафілококи, у 33,3±4,8 % - ентеробактери. Частка протеїв, псевдомонад, цитробактерів, морганел була меншою і загалом складала 19,8±3,3 %. У хворих на сальмонельоз, *S. enteritidis* ізолювали у 65,4%

випадків, *S.typhimurium* - у $34,6\pm 3,8$ %. В етіологічній структурі ХТІ домінували клебсієли – $43,1\pm 4,5$ %, стафілококи – $37,6\pm 5,0$ %, ентеробактери – $31,7\pm 4,2$ %. Досліджуючи етіологічну структуру нозологічних форм було встановлено, що хворі на сальмонельоз, викликаний *S. typhimurium*, мали захворювання органів ШКТ у $38,9$ % випадків, у той час, як хворі на сальмонельоз, спричинений *S. enteritidis* – у $30,8$ % випадків. В етіологічній структурі ГКІ, викликаних іншими встановленими збудниками домінували *K. pneumoniae* ($43,1$ %) і *E.cloacae* ($31,7$ %). В етіологічній структурі ХТІ також домінували *K. pneumoniae* ($46,9$ %) і *E. cloacae* ($33,3$ %)

У Сумській області у період 2001-2016 рр. поширеність хвороб органів травлення у дорослих осіб зросла на $22,6$ % і склала $17311,66$ на 100 тис. нас., у підлітків – на $19,2$ % (у 2016 р. $1552,6$ на 10 тис. відпов. нас.). Хвороби органів травлення мали ($17,4\pm 3,4$) % пацієнтів з діагнозом – «Харчове отруєння бактеріальне», ($30,8\pm 4,5$) % - з діагнозом «Сальмонельоз», ($41,2\pm 3,8$) % - з ГКІНЕ і ГКІ, викликаними УПМ.

Висновок. Супутня патологія, з боку шлунково-кишкового тракту та панкреатобіліарної зони, зустрічається достовірно частіше у пацієнтів з ГКІ, викликаними УПМ і вірусами, що вказує на те, що несприятливий преморбідний фон є фактором ризику виникнення діарейних захворювань. Проблема захворювань шлунково-кишкового тракту, є дуже гострою у світі і тому, саме її профілактика, є тим наріжним каменем, який сприятиме зниженню інцидентності на гострі кишкові інфекції.

Малиш, Н.Г. Захворюваність органів шлунково-кишкового тракту як фактор ризику розвитку гострих кишкових інфекцій [Текст] / Н.Г. Малиш // Епідеміологічні та клінічні ускладнення інфекційних і паразитарних хвороб у сучасних умовах : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції і пленуму ГО "Всеукраїнської асоціації інфекціоністів", м. Житомир, 5-6 жовтня 2017 р. - Житомир : ТДМУ, 2017. - С. 92.